

**2016 m. GEOGRAFIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIES
 VERTINIMO INSTRUKCIJA**

Pakartotinė sesija

I dalis

Maksimalus įvertinimas – 25 taškai. 1–25 klausimo kiekvienas teisingas atsakymas vertinamas 1 tašku.

Klausimo numeris	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Teisingas atsakymas	A	B	A	B	D	D	C	B	D	A	C	A

Klausimo numeris	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Teisingas atsakymas	D	D	B	B	C	B	A	B	D	B	C	A	A

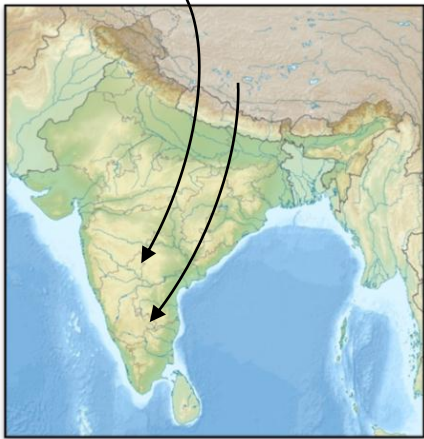
II dalis

Maksimalus įvertinimas – 75 taškai.

Toliau pateikiami II dalies klausimų atsakymai. Vertintojas privalo vertinti tiksliai pagal pateiktą vertinimo instrukciją. Žvaigždute (*) pažymėtų klausimų atsakymai gali būti suformuluoti ir kitais žodžiais, svarbu, kad atsakymas būtų teisingas. Skliaustuose () yra pateikti atsakymų sinonimai. Pasviruoju brūkšniu (/) atskirti galimi teisingi atsakymai.

Kl. nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
26		9	
1	A – konservatyvusis B – konstruktyvusis C – destruktivusis	3 2 1 0	Už teisingai nurodytus tris litosferos plokščių sandūros tipus. Už teisingai nurodytus du tipus. Už teisingai nurodytą vieną tipą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2	Svarbiausia plokščių judėjimo priežastis yra Žemės mantijoje vykstantis konvekcinių srautų judėjimas.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3	1. Žemės drebėjimai. 2. Ugnikalnių išsiveržimai. 3. Kalnų susidarymas. 4. Giliavandenių įdubų susidarymas. 5. Transforminiai lūžiai. 6. Vulkaninių salų susidarymas.	3 2 1 0	Už teisingai nurodytus tris reiškinius. Už teisingai nurodytus du reiškinius. Už teisingai nurodytą vieną reiškinį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4	1. Sugriaunami pastatai. 2. Sugadinamos komunikacijos. 3. Žūva ir sužeidžiami žmonės. 4. Žmonės patiria stresą ir nevirtę. 5. Kyla gaisrai ir potvyniai. 6. Sutrinka aprūpinimas maistu ir kitomis būtinomis prekėmis. 7. Staiga gali padidėti medicininės pagalbos poreikis. 8. Po žemės drebėjimų atstatymo darbai stabdo ekonominę plėtrą, BVP augimą.	2 1 0	Už teisingai nurodytas dvi ir daugiau pozicijų. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.

27		6	
1 *	1. Pelkės. 2. Pavadinimai ir gatvės. 3. Ežerai. 4. Gyvenvietės. 5. Keliai. 6. Žamėnauda (dirbantieji laukai).	2 1 0	Už teisingai nurodytus du sluoksnius. Už teisingai nurodytą vieną sluoksnį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2	1. Krantų abraziija / šoninė erozija / krantų ardyimas. 2. Pakrančių pelkėjimas. 3. Vandens lygio svyravimai. 4. Akumuliacija.	2 1 0	Už teisingai nurodytus du gamtinius procesus. Už teisingai nurodytą vieną gamtinį procesą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3	90° (+/- 5°).	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4	2280 m (+/- 50 m).	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
28		7	
1	368,4 žmonės 1 km ² .	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	<i>Paviršius</i> Šiaurinė dalis yra žemiau jūros lygio; einant į pietus, paviršius kyla; pietuose yra Ardėnų kalnai. <i>Klimatas</i> Vidutinių platumų, jūrinis; krituliai iškrenta visus metus. <i>Kraštovaizdis</i> Sukultūrintas; vyrauja gyvenvietės, parkai, dirbantieji laukai.	3 2 1 0	Už teisingai nurodytas tris pozicijas. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3 *	1. Nusausintų žemės plotų priežiūra / polderių priežiūra. 2. Oro ir vandens tarša. 3. Aukštas žemės ūkio chemizacijos lygis.	2 1 0	Už teisingai nurodytas dvi aplinkosaugos problemas. Už teisingai nurodytą vieną aplinkosaugos problemą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4	Europos Parlamentas	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
29		8	
1 *	Žemaičių aukštumoje daugiausia auga eglynai, nes čia iškrinta daugiau kritulių, vėsesnės vasaros, vyrauja priemolio dirvožemiai. Baltijos aukštumoje daugiausia auga pušynai, nes jie gali augti smėlinguose, nederlinguose, sausesniuose dirvožemiuose.	4 3 2 1 0	Už teisingai nurodytą vyraujančią miškų rūšinę sudėtį Žemaičių ir Baltijos aukštumoje, teisingus paaiškinimus. Už teisingai nurodytas tris pozicijas. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	<i>Ekonominė reikšmė:</i> 1. Medienos gamyba. 2. Biokuro gamyba. 3. Grybų ir uogų rinkimas. 4. Medžioklė. 5. Vieta poilsiui, turizmui. <i>Ekologinė reikšmė:</i> 1. Gamina deguonį, sulaiko atmosferos taršalus. 2. Sumažina gruntinių ir paviršinių vandenų taršą.	4 3 2 1 0	Už teisingai nurodytus du ekonominės ir ekologinės miško reikšmės pavyzdžius. Už teisingai nurodytas tris pozicijas. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.

	3. Stabdo vėjo ir vandens sukeliama dirvos eroziją. 4. Palaiko biologinę įvairovę. 5. Miškas yra uogų, grybų, vaistinių augalų šaltinis, daugelio gyvūnų ir paukščių buveinė.		
30		12	
1 *	1 – Atogrąžų (tropinė). 2 – Subekvatorinė. 3 – Paatogrąžių (subtropinė).	3 2 1 0	Už teisingai įvardytas tris klimato juostas. Už teisingai įvardytas dvi klimato juostas. Už teisingai įvardytą vieną klimato juostą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	Vasaros musonas toli į šiaurę nuneša drėgnas pusiaujo oro mases, o sausos atogrąžų (tropinės) oro masės vyrauja tik žiemą, todėl virš Pietų Azijos nesusidaro atogrąžų juosta, jos vietą užima subekvatorinė juosta. / Dėl musoninės cirkuliacijos.	1 0	Už teisingą ir išsamų paaiškinimą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3 *	<i>Temperatūra:</i> aukšta (teigiama) visus metus (1 taškas), nes vietovė gauna daug saulės spinduliuotės (1 taškas); čia vyrauja pusiaujo ir atogrąžų oro masės. / Karščiausi mėnesiai yra rugpjūtis–rugsėjis (lietingojo sezono pabaiga), o šalčiausi – gruodis–vasaris, nes vasarą vyrauja labai šiltos ir drėgnos pusiaujo oro masės (vasaros musonas); vasaros pabaigoje sumažėja debesuotumas, žemės paviršių pasiekia daugiau saulės spinduliuotės, o žiemą atslenka vėsesnės žemyninės atogrąžų oro masės. <i>Krituliai:</i> musoninis kritulių režimas su kritulių maksimumu vasarą (1 taškas); priešvėjiniuose kalnų šlaituose kritulių kiekis dar padidėja (1 taškas). / Vasaros musonas (1 taškas) atneša nuo Indijos vandenyno drėgnas oro mases, prieškalnėse jos kyla, sustiprėja debesodara, iškrinta labai daug kritulių, o žiemą (žiemos musonas) būdingos sausos atogrąžų oro masės (1 taškas).	4 3 2 1 0	Už teisingas dvi išvadas ir teisingus jų pagrindimus. Už teisingai nurodytas tris pozicijas. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	Vasarą pliaupia musoninės liūtys, labai karštas ir drėgnas oras. / Didelė liūčių, purvo nuošliaužų, potvynių tikimybė.	1 0	Už teisingai nurodytą priežastį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
5		1 0	Už teisingai pažymėtą vyraujančių vėjų kryptį. Klaidingai pažymėta arba nepažymėta.
6	1. Vasarą kalnų ledynų tirpsmo vandenys maitina upes. 2. Vasaros musonas ir tropiniai ciklonai atneša daug lietaus.	2 1 0	Už teisingai nurodytus du veiksnius. Už teisingai nurodytą vieną veiksnį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.

	3. Žiemą iškrenta mažai lietaus, upės nusenka. 4. Žemupyje – jūrų potvyniai ir atoslūgiai.		
31		14	
1	Azijoje.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2	Afrikoje ir Azijoje.	2 1 0	Už teisingai įvardytus du žemynus. Už teisingai įvardytą vieną žemyną. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3 *	1. Afrikos ir Azijos žemynuose vyko stichiška gyventojų migracija iš kaimo į miestus. 2. Besivystančiose šalyse miestuose gyventojų daugėja greičiau dėl intensyvios pramonės plėtos ir spartaus ekonominio vystymosi. 3. Kai kurios išsivysčiusios šalys (Europoje, Šiaurės Amerikoje) jau yra pasiekusios labai aukštą urbanizacijos lygį (75–80 proc.), todėl jose miestų gyventojų dalis didėja lėčiau. 4. Išsivysčiusiose šalyse urbanizacija prasidėjo anksčiau negu trečiojo pasaulio šalyse. 5. Besivystančiose šalyse daug žmonių gyvena kaime, nes verčiasi žemės ūkiu / natūriniu ūkiu.	3 2–1 0	Už išsamų teisingą atsakymą. <i>Atsakyme turi būti aiškinamos miestų gyventojų dalies arba jos augimo greičio skirtumų priežastys, pabrėžiami besivystančių ir išsivysčiusių šalių urbanizacijos skirtumai.</i> Už iš dalies teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	<i>Socialinės ekonominės problemos:</i> 1. Nedarbas miestuose. 2. Skurdas miestuose. 3. Didelis gyventojų tankis miestuose. 4. Transporto kamščiai miestuose. 5. Būstų trūkumas (lūšnynai) miestuose. 6. Neraštingumas. 7. Nusikalstamumas miestuose. 8. Prastos sanitarinės sąlygos ir geriamojo vandens trūkumas miestuose. 9. Skirtingų etninių grupių susitelkimas miestuose. 10. Darbo jėgos trūkumas kaime. 11. Apleistų ir nedarbų žemių plotų didėjimas. <i>Aplinkosaugos problemos:</i> 1. Oro tarša miestuose. 2. Vandens tarša. 3. Atliekų surinkimas ir perdirbimas miestuose. 4. Nuotekų valymas. 5. Žaliųjų plotų mažėjimas miestuose ir priemiesčiuose.	4 3 2 1 0	Už teisingai nurodytas po dvi socialines ekonomines ir aplinkosaugos problemas. Už teisingai nurodytas tris pozicijas. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
5 *	1. Daugiausia gyventojų prarado Kaunas – 126,1 tūkst. (21,2 proc.). 2. Lėčiausi gyventojų mažėjimo tempai buvo Vilniuje – 11,6 proc., didžiausi – Kaune – net 29,1 proc. 3. Lėčiausi miesto gyventojų mažėjimo tempai buvo Vilniaus apskrityje – 13,3 proc., sparčiausi – Alytaus apskrityje – 29,3 proc. 4. Visuose miestuose gyventojų skaičius mažėja. <i>Priežastys:</i> 1. Emigracija. 2. Ūkio pertvarka. 3. Mažas gimstamumas.	4 3 2 1 0	Už dvi teisingas išvadas ir priežastis. Už teisingai nurodytas tris pozicijas. Už teisingai nurodytas dvi pozicijas. Už teisingai nurodytą vieną poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
32		6	
1	1. Yra Azijoje. / Afganistanas neturi priėjimo prie	2	Už teisingai nurodytus du bruožus.

* *	jūros. / Sausumos valstybė. / Šiaurės ir Rytų pusrutulyje. 2. Iš rytų į vakarus driekiasi aukšti kalnai. 3. Šiaurinėje ir pietvakarinėje dalyje plyti dykumos. 4. Klimatas paatogrąžių (subtropinis), žemyninis, sausas.	1 0	Už teisingai nurodytą vieną bruožą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	<i>Socialinė:</i> Trečdalis šalies gyventojų sudaro vaikai. Trečdalis 15 metų ir vyresnių gyventojų yra neraštingi, o ypač – moterys. <i>Ekonominė:</i> Dauguma gyvena kaimuose. / Ekonomiškai silpna šalis. Dauguma šalies gyventojų dirba žemės ūkyje.	2 1 0	Už teisingai nurodytus du bruožus. Už teisingai nurodytą vieną bruožą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3 *	1. Lietuva, įstojusi į NATO, laikosi įsipareigojimų. 2. Lietuvos kariai dalyvauja tarptautinėse misijose, siekdami užtikrinti saugumą. 3. Lietuva finansuoja tarptautines misijas (parama kariamas, demokratijos projektams). / Kovoja su Talibano judėjimu. / Kovoja su terorizmu.	2 1 0	Už teisingai nurodytus du argumentus. Už teisingai nurodytą vieną argumentą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
33		13	
1 *	1. Išsivysčiusių šalių gyventojai turi vis daugiau laisvo laiko ir finansinių galimybių išvykti atostogų. / Daugėja pensinio amžiaus žmonių, turinčių pakankamai pajamų atostogoms. 2. Transporto sistemos plėtra (ypač aviacijos) leidžia turistams greičiau ir pigiau pasiekti tolimus kraštus. 3. Gerėja turizmo infrastruktūra egzotiškuose, anksčiau turizmui nepatraukliuose regionuose. 4. Plečiasi prekyba nekilnojamuoju turtu kurortinėse vietovėse. 5. Informacinės technologijos, internetas sudaro galimybes patogiau, greičiau ir pigiau gauti reikalingos informacijos apie atostogų vietą ir paslaugas.	3 2 1 0	Už teisingai nurodytus tris veiksnius. Už teisingai nurodytus du veiksnius. Už teisingai nurodytą vieną veiksnį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	Dėl pasaulinių ekonominių krizių. / Dėl politinių neramumų ir ekonominių priežasčių. / Teroristinių išpuolių.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3 *	1. Europoje geriausiai išplėtotą turizmo paslaugų infrastruktūra. 2. Geras susisiekimas su kitais žemynais oro transportu. 3. Gausu istorinių lankytinų vietų. 4. Palankus klimatas visais metų laikais.	2 1 0	Už teisingai nurodytas dvi priežastis. Už teisingai nurodytą vieną priežastį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4	2 1 4 3	3 2 1 0	Už teisingai nurodytus 4–3 padarinius. Už teisingai nurodytus du veiksnius. Už teisingai nurodytą vieną veiksnį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
5. *	<i>Argumentas „už“:</i> 1. Pagerėtų (taptų saugesnis, patikimesnis) susisiekimas su Kuršių nerija. 2. Galėtų atvykti daugiau turistų trumpalaikio poilsio. 3. Pagerėtų Kuršių nerijos aprūpinimas prekėmis, medicininių paslaugų teikimas, priešgaisrinė apsauga.	4 3–1 0	Už teisingai nurodytus po du „už“ ir „prieš“ argumentus. Po vieną tašką už teisingai nurodytą „už“ ir „prieš“ argumentą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.

<p><i>Argumentas „prieš“:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Padidėję turistų srautai keltų grėsmę Kuršių nerijos bioįvairovei, gamtos ir kultūros paminklams. 2. Niokotų natūralų kraštovaizdį. 3. Miškuose padidėtų gaisrų pavojus. 4. Kiltų pavojus UNESCO saugomam objektui.		
--	--	--